

ТОШКЕНТ

ОКШОМШИ

№ 54 (5045).
9 МАРТ 1983 й.
ЧОРШАНБА
Газета 1986 йил
1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 3 тинг.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ПОЙТАХТ ЮБИЛЕЙИ МАРРАФЛА ЗАРБДОР МЕХНАТ ВАХТАСИДА

МЕТРОСОЗЛАР

ОЙБЕК НОМЛИ СТАНЦИЯДА

РЕПОРТАЖ

Тошкент метросининг биринчи линияси биринчи участкасида поездлар мундтадан ўн уч ой илгари юрган эди. Метросозлар Тошкент метросининг иккинчи навбати биринчи линияси қурилишини ҳам графикадан ўзган ҳолда олиб бораётган. Улар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, метронинг янги линиясини мундтадан бир йил илгари, яъни Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 80 йиллигига қадар — 1984 йилнинг октябрда фойдаланишга тошқирини учун курашганлар.

Биринчи линиянинг ташқи этувчи бешта станцияда тоннель қазиб ишларини барвақт тугаллаган метросозлар ҳозирда ассан пардоз ишларини олиб бораётган. Тошкентлик метросозларнинг ўтган йиллари мобайнида тугалган бой тажрибаси иккинчи навбатнинг биринчи линияси қурилишида қўл келмоқда. Янги техника ва технологиядан фойдаланиш, тежамкорлик ҳаракатини кучайтириш, узаро социалистик мусобақани аниқ олдириш — буларнинг ҳаммаси иш сифатини яхшилаш, кўраш ишлари мундта ва таннархини қисқартириш имконини берапти.

Мамажоновлар яратган. Унга бироин устуларнинг сирти жилокор керамика материаллари билан қопланади. Берк ҳолатдаги қандиллар станция шифтига кўк бағишлайди. Ҳозор Нурота мармарлари станциянинг ичинини безайди. Маншўр азучимиз Ойбекнинг китоб ҳолидаги автобиографияси туширилган бадий паннолар вестибюлининг бир томонига, ижодидан намуналар туширилган паннолар эса иккинчи томонига қўйилади.

— Станция қурилиши беш йилликнинг биринчи йилида бошланган эди, — дейди Мухлисин аввалдидек фахр билан. — Лекин бизнинг «Ташметро-строй» трестига қарашли 1-қурилиш-монтаж бошқармаиш коллективи қисқа муддатда станцияни шу ҳолатда келтиришга эришди. Метросозларнинг шохиди бўлди. Пардозчилар станция билан, зарбдорона меҳнат қиламиш» шiori остида ишлашди, графикдан ўзиб ишлашга муваффақ бўлмоқдалар. Утган йилнинг тўртинчи кварталда В. Плеханов бошлиқ бригада силлиқлаш ишларини бошлаб юборди. Участка пудрати метод асосида ишлаётган Плехановчилар мосвазиларнинг ташаббусига қўшилишди. Уз зиммаларига оширилган социалистик мажбурият қабул қилдилар. Бу коллектив силлиқлаш ишларини шу йилнинг иккинчи кварталда яхшироқга етказиш учун курашяптилар.

Иллик план—муддатидан илгари

МЕХНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ОШИРА БОРИБ

Ўзбекистон ССР ийи ширард натика-меҳнат Шухрати китобига ёзилган «Тошкент-вино» комбинатининг коллективини беш йилликнинг учинчи йили планнинг мундтаидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани янада юксалтирмоқда.

Корхонада битта наряд билан ишлаш тобора кенг ёйилиб бормоқда. Бу иш ҳар бир ишчининг қулайлик иш унумини, умумий ширард натикадан манфаатдорлигини оширмоқда. Ҳозир комбинатда ишлаётганларнинг яримидан кўли меҳнатни ташкил этиш прогрессив бригада формасига жалб қилинган бўлиб, бу нарса корхонанинг шу йилга мулккаланган жамини махсулот ўсшини меҳнат унумдорлигини ортириши ҳисобига ҳосил қилишга имкон беради.

«Ўйбек» станцияси бошқа станциялар фарқи қилади. Мана қурилушида, у Лоҳутини кўчаси билан Қосмонавтлар проспекти бе-нишган чорраҳада ҷу-ёд этиляпти. Меъморлар станциянинг ичи билан сиртини уйғунлаштиришган. Чунон, бекатнинг устида Ойбек майтони ташкил этиляпти. Станциянинг безагини расмлар О. Ҳабибуллин ва М.

нинг ичини сайқаллаш-да энг ноёб мрамар ва керамика буюмларидан фойдаланяптилар. Улар биринчи вестибюлини, платформа қисмини пардоздан чиқаряптилар.

Аввал хабар қилган имиздек, «Ойбек» станциясида ўтувчи икки тоннель ҳам қазиб бўлинди. Бунда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган буюккор Ленин ордени кавалери И. С. Лисий бошлиқ таҳрирларнинг катта ҳиссаси бор.

Метросозлар ўз зиммаларига юксак социалистик мажбурият қабул қилганлар — улар метронинг иккинчи навбати биринчи линиясини республиканинг юбилейига қадар ишга тушириш учун курашмоқдалар. Ҳозирда мосвазиларнинг ташаббусига қўшилган В. Плеханов бошлиқ силлиқловчилар, З. Абдуллаев этакчилигидаги пардозчилар ва бошқа

БИЗ— ВАТАНПАРВАР-ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТ-ЛАРИМИЗ

ЎЗБЕКИСТОНЛИК МУТАХАССИСЛАР ЁРДАМ БЕРМОҚДАЛАР

Мозамбикдаги «Бай-шу Лимпопо» давлат хўжалиги бундан бир йрим йил илгари илғор хўжалиқлардан ҳисобланмас эди. Эндиликда унинг номи маҳаллий газеталар саҳифаларидан тўшмай қолди. Деҳқонларнинг фидокорона меҳнати, хўжалик юртишнинг замонавий усулларидан фойдаланиш ва совет мутахассисларини илғор кўмаги коллективга катта муваффақият келтирмоқда.

Бундан бир йрим йил илгари давлат хўжалигида Ўзбекистондан қишлоқ хўжалик фаилари кандидати Давлатмурод Мирзаевнинг бошчилигидаги бир группа совет мутахассислари келган эди. Совет мутахассислари ёрдамида хўжаликда ерлар ҳисобга олина бошлади, тўроқ анализ қилиниб, илмий усулда алмаш-лаб экиш жорий этилмоқда. Экинзорларни сўғориш, тўроққа ишлов бериш ва ўғит солиш контроль остига олинди.

Натикалар ҳозирдаёқ яқоқ намоеи бўлди. Давлат хўжалигида маккажўхори ҳосилдорлиги 1980 йилдаги га нисбатан 2,5 баравар ва шили ҳосилдорлиги 3,1 баравар кўпайди. Ҳар гектар майдондан 32-36 центнердан бугдой ўриб олинди. Мозамбикда ҳеч қачон бўлмаган мўл ҳосил олинмаган эди. Чорвачилик соҳасида ҳам силлиқга эришилди. Ҳар бир сўғирдан сўғиб олинаётган сут миқдори бир йрим баравар, гўшт етиштириш 1,3 баравар кўпайди.

Февраль ойида Мапутуда «Байшу Лимпопо» давлат хўжалигида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини жадал қайта тиклаш соҳасида ҳамкорлик тўрисида Мозамбик—Совет протоколи имзоланди. Протоколда 3 минг гектардан ортиқ майдонда сўғориш системалари қуриш, шунингдек асбоб-ускуналар, машиналар ва эҳтиёт қисмлар етказиб бериш кўзда тутилди. Барча қайта тиклаш ишлари ниҳосига етгач, давлат хўжалигининг сўғориладиган майдонлари 10 минг гектарга етди.

Шу қуларда давлат хўжалигининг коллектив ФРЕЛИМО партиясининг бўлажак IV съезди шарафига олинган социалистик мажбурият бажарилиши учун, махсулот ишлаб чиқаришини кўпайтириш, машина-механизмларни яхши сайлаш ва давлат хўжалик меҳнаткашларининг турмуш шароитини яхшилаш учун курашмоқда. В. ОСИПОВ.

ЯНГИ ҲАЁТ КУЙЧИСИ

Эртага республикамызда анъанавий ҳамзаҳонлик кунлари бошланади. Бу кунлар инқилобнинг оташин куйчиси, ўзбек совет адабиётининг асосчиси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий тугилган куннинг 94 йиллигига бағишланади

Ҳамзаҳонлик кунлари анъанана бироин мана шу ерда, Октябрь куйчисига ўрнатилган ҳайкал олдидан бошланади.

Октябрь революциясининг куйчиси, янги социалистик замон киши-сига чин муҳаббат қўйган новатор шоир Ҳамза ўзининг революцион эҳтироси, граждонлик ва партиявий фаоллиги, ватанпарварлиги ва интернационализи билан совет кишиларига доимо қадрли ва яқиндир... Унинг илҳомбахш ижоди кўп миллатли совет адабиётининг маънавий хазинасидан муносиб ва шаарфли ўрин олгандир.

Ш. Р. РАШИДОВ.

ИНҚИЛОБНИНГ ОТАШИН ЖАРЧИСИ

Комил ЯШИН, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ҳамзаҳонлик кунларини ўтказиш комитети раиси.

Ҳар йили, баҳорнинг суратда ўзбек совет ана шу март кунлари адабиётининг асосчиси-га эмас, нафли ва ист-теъдоди халққа, меҳнат кишисига бахшида этилган буюк гуманист, улуг маърифатчи ҳам деб биламиз.

Ҳамзанинг кенг халқ оммасини буюк рус халқининг бой маданиятида баҳраманд этишдаги хизмати ниҳоятда катта. Мана шу муҳим аҳамиятга молик маърифатпарвар борни, улар ерқин чўққилар сингари миллионлаб кишиларнинг диққат-эътиборини ўзига жалб этади. Инқи-лобга бўлган бундан ўзбек адабиётида бутун дунё буюк чўқри Алишер Навоий бўлса, Ўзбек совет адабиётида Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийдир.

Биз Ҳамзани ҳақли деб биламиз. Ҳамзанинг кенг халқ оммасини буюк рус халқининг бой маданиятида баҳраманд этишдаги хизмати ниҳоятда катта. Мана шу муҳим аҳамиятга молик маърифатпарвар борни, улар ерқин чўққилар сингари миллионлаб кишиларнинг диққат-эътиборини ўзига жалб этади. Инқи-лобга бўлган бундан ўзбек адабиётида бутун дунё буюк чўқри Алишер Навоий бўлса, Ўзбек совет адабиётида Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийдир.

ТРАНСПОРТЧИЛАР ҲАМИША ЙЎЛДА

2521-автоколонна а.да 600 га яқин ҳайдовчи ишлади. Уч дугона — Зинаида Еремина, Лариса Санақова ва Ва Лилия Гордеева ҳам улар сафида. Дугоналарини узоқ йиллик дўстлиги ишталади боғлаб туради. Улар автоколонна ветеранлари, ишлаб чиқариш илгорлари.

Қадимдан: «Аёл кишининг йўли — печкадан остонагача» деган гап бор. Бироқ бу аёллар ҳамша йўлда. Албатта, бу осон иш эмас. Техникани биллишдан ташқари йўл қондаси, қонуларнинг ҳам беш қўлдек билиш зарур. Татбири жоиз бўлса, билдак куч ҳам бўлиши керак... Нима бўлмасин, рулда аёллар. Уларнинг бири — Зинаида Викторона Еремина. 20 йилдан кўпроқ муддатдан бунинг «газак» сановат корхоналари ва шаҳар ташкилотларида хилма-хил юк ташийди.

21 ёшида келган автоколоннага З. Еремина. Техникани чуқур ўрганиб олди. Ҳозир биринчи класс ҳайдовчиси. Санкиз йилдан кўпроқ ўз машинасида «Ташсельмаш» заводи бошлар боғчалари озиқ-овқат ташийди. З. Еремина бирон марта юкни кечиб олиб борган кунинг ўзи бўлмаган.

ИШЧИЛАР Пешқадамлар

Н. Чистякова, Н. Пани, М. Далнева, М. Бекхужаева, Л. Маҳмутова, З. Зйва ва М. Маҳмамовлардан «Чевар» тивувчилни ишлаб чиқариш бир-лективи ҳақли равишда фахрланади. Нега деганда бу чеварлар ҳақли ишлаб чиқариш план-топириқларини бажариш билан бир қаторда

Зинаида Васильевна — гамхўр она ҳам. Тўнғич ўғил Сергей она насбин талланган — «Динамо» спорт жамиятида ҳайдовчи. Кенжаси Виктор «Главатентмент» о йада дурадгор, лекин кейинги пайлар у ҳам негандир ҳайдовчилар ҳақида кўп гапирадиган бўлиб қолди.

Ҳамиша йўлда — ҳайдовчи аёллар касби шунақа. Агар сиз шаҳар кўчаларида 82-96, 38-74, 68-05 номерли «газак»ларни учратиб қолсангиз биллиб қўйинг: рулда бизнинг автоколоннанинг энг илгир ҳайдовчилари, улар эркаклардан қолимай, шаҳарнинг транспорт ниҳоятда тизиз кўчаларида ўз машиналарини мохирона елдириб юришибди.

В. ТИТОВ, автоколонна катта ижнери.

СЎНГГИ ХАБАРЛАР

Футбол бўйича анъанавий XIII Халқаро ўсмирлар турнирининг учинчи ва тўртинчи тур урашувлари бўлиб ўтди.

Учинчи турда ҚУЙИДАГИ НАТИЖАЛАР ҚАЙД ЭТИЛДИ:
ГДР — Швеция — 1:2; СССР-1 — Венгрия — 2:0; СССР-2 — РСФСР — 0:2; Польша — Ўзбекистон — 0:1.

Тўртинчи турда ҚУЙИДАГИ НАТИЖАЛАР ҚАЙД ЭТИЛДИ:
Украина — ГДР — 0:1; Швеция — Венгрия — 2:1; СССР-2 — Ўзбекистон — 1:1; Болгария — Польша — 1:0.

Ташки сисбат соҳасида кенгаш қатнашчилари Хинди-Хитой мамлакатларининг Осиедаги Барча давлатлар билан тинчлик, дўстлик ва яхши қўшиқчилик сисбатига қўшиқчиларини таъйинладилар. Жануби-шарқий Осиеда жаминининг юмшатиш, регионда самарали мулоқот ва яхши қўшиқчилик муҳитини явуз-да келтириш масалаларига алоҳида эътибор берилди. Учрашувда ре-

ТАСС мухбири.

Замбия Бирлашган миллий мустақиллик партияси Марказий Комитетининг қилинганга бироин КПСС Марказий Комитети алоҳида, КПСС Қосмомра область коми-тетининг биринчи секретари Ю. Н. Баландин бошчилигидаги КПСС делегацияси 7 мартда Лусакага келди. Делегация Бирлашган миллий мустақиллик партиясининг фаолияти билан, Замбия халқининг турмуши ва меҳнати билан танишди.

«Су» тозаланиши муҳофаз қилайлик — газетанинг бугунги бош мақоласи энг шундай номланади. Мақолада халқ хўжалиги ва хар бир киши учун зарур бўлган табиат ресурсларидан бири — сувни тоза сақлаш ҳақида фикр юртиляди.

Мамлакатимиз ҳаётига доир янгиликлар, меҳнаткашларнинг ре-дакцияга йўллаган мақола-лари, чет эллардан олинган телеграммалар, спорт хабарлари босилган.

Шарҳчи сатрлари

Тинчлик манфаатларини кўзлаб

ТЕЗ ВА СОЗ ҚУРАЙЛИК

«Узкопстроймонтаж» республика қуришиш-монтаж трести коллектив (КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг май ва ноябрь (1982 йил) Пленумлари қарорларини мазмунли билан амалга ошира бо- риб, республикамизда область ва қишлоқларда катта ҳажмдаги капитал қуришиш ишларини амалга оширмоқда. Бу ҳақда, янги қурувчилар «Уроқ ва Болға» иттифоқини мустақамлашга қўшаётган ҳиссаси ва улар олдига турган вазифалар ҳақида трест бошқарувчиси Р. Н. Одилов муҳим- рикчи билан бўлган сўхбатда қўн-дағларини ҳикоя қилади.

— Маълумки, бу йилда тез ва соз қуришиш-монтаж ишларини бажариб келди. Утган йиллар мобайнида кол- лектив қандай ишларни амалга оширди? Келажак режалари қандай?

— Трестимиз таби- кил эртдан бун йилга 8 миллион сўм- лик қуришиш-монтаж ишларини бажариб келди. Утган йиллар мобайнида ўз кўчимиз билан бу рақамни 27 миллион сўмликка ет- каздик. Биз объектлар қурилишини матлубот кооперацияси йўли би-

суратлар билан ри- вожлантиришга ҳара- мат қилмоқдамиз. Иш- лаб турган қуришиш трестининг корхона- ларини кенг қўламда ре- конструкция бунёд эт- ма-темир-бетон, мишт, оҳак ва бошқа маҳсу- лотлар ишлаб чиқару- шини янги корхоналар қу- рилишини амалга оши- риш белгиланган. Шу- нои йилликда трест са- ноати маҳсулот ишлаб чиқаришини бир неча марта кўпайтирди.

Трест кўп тармоқли- дир. Бу унинг салдо- марназалари, умумий мавқалариш корхона- лари, санюит доир об- ъектлар қурилишида ўз- аснони топтоқда. Бу- шиларда юксак мала- кали мутахассислар, ишчилар жонобиллик кўрсатишмоқда. Ўз муҳим масалаларни ўз қўллар билан ҳал эт- моқдалар. Қуришиш ташкилотларининг мод- дий-техника базаси ривожланиб борапти. Бу эса қуришиш ишлаб чиқаришига тайёрлар- ларини муваффақли

этизи учун барча им- кониятларни ишга сол- моқдалар.

— КПСС Марказий Комитетининг май ва ноябрь (1982 йил) Пленумлари қарорла- рини амалга ошириш борисда трест коллек- тив қандай ишлар қилапти?

— Бунёдкорларимиз КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленуми қарорларини эътибор- қири билан кунб ол- дилар. Чунки унда иш- лаб чиқарилиши ҳар- бир уштинчи барча бў- лимларида давлат, меҳ- нат ва икром интизо- минни мустақамлаш заруриги алоҳида таъкидлаб ўтилган. Трестимизнинг барча бўлимларида йиллар да- вомиде, уларда

КПСС Марказий Ко- митетининг Бош се- кретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленумидаги докладыдан кел- иб чиқадиган кўрсат- ма ва ҳуқуқлар қиз- гиришга алоҳида эъти- бор берилган. Коллективимиз ўз икониютини ҳисоблаб қишлоқнинг яқинлашу- яга яна бир қадам сифатида хизмат қи- лади.

Бизнинг режалари-

Карл Маркс вафотининг 100 йиллиги ва туғилган кунининг 165 йиллиги олдидан

БЕБАҲО МЕРОС

Шу ойда бутун дунё пролетариатининг устози, буюк революционер ва му- тафаккир Карл Маркс вафотига 100 йил тў- лади. Май ойида эса мамлакатимизда К. Маркс туғилган кунининг 165 йиллиги ни- шонланади.

Ўзбекистон Компар- тияси Марказий Комитетини қуришиш тарихи институтининг тарихнама сектори коллектив ана шу са- наларга муносиб ҳа- зирилик қўрмоқда.

Ўзбекистонда ушбу коллектив томонидан ўзбек тилида тайёр- ланган К. Маркс ва Ф. Энгельс асарлари- нинг ўч томлик тўпла- ми чоп этилган эди. Энди эса марксизм- ленинизм классиклари- нинг яна бир қатор энг муҳим асарлари на- шр қилинган. Шулардан бири Карл Маркс шох асари, қирқ йиллик иккунчи меҳнатининг маҳсули «Чевар» тикучилик ишлаб чиқариш бirlash- масида ёш ишчилар кўп- чиликни ташкил этиш- ади. Ана шундай ёшлар- га касб сирларини ўрга- тайтганлар бири Ком- мунист Матлуба Топпо- вадир.

«Чевар» тикучилик ишлаб чиқариш бirlash- масида ёш ишчилар кўп- чиликни ташкил этиш- ади. Ана шундай ёшлар- га касб сирларини ўрга- тайтганлар бири Ком- мунист Матлуба Топпо- вадир.

СУРАТДА: [чапдан— ўнганга] коммунист Матлуба Топпова ёш ишчилар Назипова Абзалова ва Хосият Каримовга мас- лахат беришда.

Х. Сулейманов фото- си.

«Капитал»нинг ўз- бекча таржимасидир. Маълумки, «Капи- тал»нинг I томи 1955 йилда, II томи 1958 йилда, III томи эса 1972 йилда ўзбек ти- лида босиб чиқари- лган ва китобхоналаримиз мана шу муно- сиб асари билан бирли- кда қуришиш-монтаж тарихнама сектори коллектив асарла- рини ўч томлик тў- плами чоп этилган эди. Энди эса марксизм- ленинизм классиклари- нинг яна бир қатор энг муҳим асарлари на- шр қилинган. Шулардан бири Карл Маркс шох асари, қирқ йиллик иккунчи меҳнатининг маҳсули «Чевар» тикучилик ишлаб чиқариш бirlash- масида ёш ишчилар кўп- чиликни ташкил этиш- ади. Ана шундай ёшлар- га касб сирларини ўрга- тайтганлар бири Ком- мунист Матлуба Топпо- вадир.

Ишчи дақиқаларини қадрлайлик

КИТОБСЕВАРЛАР, СИЗЛАР УЧУН

Меҳнат қилишнинг қизиқлигини кўзиб кўриш мумкин! «Ташкил» китоб савдоси ташкилати СССР Министрлар Советининг аҳолига хизмат кўрсат- гувачи Корхоналар ташкилотидан ва муассасаларнинг иш режимини тартибга солиш билан боғлиқ масалалар ҳақидаги қароридан келиб чиқиб ушбу вазифани амалга оширди. Бу тўғрисида «Ташкил» шаҳар китоб савдоси идораси директори М. Қадҳоров сўзлаб бера- ди.

Харидорлар манфаатини ўйлаб дам олиш

Кунисиз

Энг йирик универсал китоб магазинларидан бири 1-«Прогресс» китоб магазини (Пушкин кўчаси 44) ва 28-«Дўстлик» социалистик мамлакатлар адабиётлари магазини дам олиш кунисиз ишлапти. Бун- да ана шу магазинларнинг шаҳар марказида жойлашгани, харидорлар ҳаммага қўлқўйиб ҳисобга олинибгина қолмай, булар кўлаб — магазинлар бўлиб уларга тез-тез те- матик кечалар, ўқувчи- лар конференциялари, китоб ойликлари, дека-

«Чевар» тикучилик ишлаб чиқариш бirlash- масида ёш ишчилар кўп- чиликни ташкил этиш- ади. Ана шундай ёшлар- га касб сирларини ўрга- тайтганлар бири Ком- мунист Матлуба Топпо- вадир.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

МУВАФАҚИЯТЛИ ИШЛАМОҚДА

ГАВАНА. Бундан бир йил илгари Кубанинг бир қанча район- ларида экспериментал тарзда ташкил этилган кооперативлар созила- ри муваффақиятли ишлаб турибди. Турмушининг ўзи шундай коопера- тивлар созила-рига за- рурати тақозо этиди. Кооператив созила- ри айрим хўжаликлар (републикада хозирги пайтда 1.4 миңга та- журидан) олдига тур- ган вазифаларини ҳал этиши керак. Бу энг аввало ирригацияни иш- воотлари қуриши, мо- ддий-техника таъминоти ташкил этиши, ма- шина-ускуналар харид этиши ва уларни ремонт қилиши, ҳосилни йи- гиштириб олишининг энг маъмулиятли давр- ларида ишчи кучини сафарбар этиши, уй- жойлар қуришига таал- луқлидир.

Масалан, Консолясь- он-дель Сур муниципалитетининг (Пинар-дель-Рио вилояти) кооперативла- ри союзига тамаки йи- гиштириб олишининг қизгин пайтда шаҳар- лардан ва бошқа вило- ятлардан ердამга кел- ган ишчилар сонини қарийб икки баравар қарийб икки маҳаллий ишчи кучларини омили- корлик билан босди. Кооператорлар союзи давлатдан катта миқ- дорда қара олди. Бу қара союзга аъзо бўл- ган кооператорлар да- ромадни ҳисобга қо- лланди. Қишлоқ хўжа- лик машина-ускунала- ридан деҳқонлар яна- да самарали фойдалан- дилар, бир йил икки кооператорлар союзи давлатга бир миллион песоадан ортқ миқдор- да даромад келтирди.

ДОСТОЕВСКИЙ КУРД САҲНАСИДА

Ёш курд режиссёри Жаил Зенген Ироқ- нинг Сулейман шаҳ- рини маҳаллий театрида Ф. М. Достоевский- нинг романи бўйича яратилган «Ога-нин Карамазовлар» пьеса- си устидаги ишнини ту- гатди. Ж. Зенген ёш бўлишига қарамай бир нечта машҳур асар- ларини сахналашти- риб, кенг шўхрат қозонди. Булар ораси- да Ф. М. Достоев-

асонда ишлар мотиви асосинда ашланган бир сахна асари ҳам бор. Мана, Ж. Зенген яна хозирга романи эса дарҳол рӯс эъзувчиси ижодига қўл урди. Бу- ларга жавоб бера ола- ди.

— Албатта, ҳамма- да бўлгани каби бун- дай қийинчиликлар менда ҳам содир бўл- ди. Улар бундай на- батда катта ҳажмдаги романини кичик сахна вариантда тўла маъ- нулиятни талаб этиди. Сиз «Ога-нин Карам- азовлар» устида иш- ларга бора туриб ана

ҚИСКА САТРАЛАРДА

Телефон хизмати аф- залликларининг чеки йўлиги ҳаммага маъ- лум. Утган йили Син- гапур, Индонезия, Шри Ланка, Жибутти, Саудия Арабистони, Миср, Италия ва Франция мамлакатла- рини боғловчи сувости телефон кабели ўтқа- зишга киришди. Асо- сиетейтед Пресс агент- лигининг маълумоти- га, мазкур алоқа йў- лининг 1985 йили бит- назиллини планлашти- рилган. Унинг Синга- пур билан Индонезияни боғловчи дастлабки қисминини шу йилда

ўзидек ишга тушириш мўлжалланган.

8000 метрлик чўқил- ларни кесилди чўқил- бизис забт этишда ном чиқарган альянсинист Райнхольд Мессер (АШШ) шу қишда Хи- малаядаги яна бир шундай алоқа чўқига кўтарилишини маълум қилди. Бу забторлик- нинг ақли лот қилди- рувчи машаққатли шун- даки, Хималай тоғи чўқиларида қишки ҳарорат 60 даражагача совуқ бўлади, шамол тезлиги эса соатига 160 километр этиди.

шундай қийинчилик- ларда дуч келишимиз?

— Албатта, ҳамма- да бўлгани каби бун- дай қийинчиликлар менда ҳам содир бўл- ди. Улар бундай на- батда катта ҳажмдаги романини кичик сахна вариантда тўла маъ- нулиятни талаб этиди. Сиз «Ога-нин Карам- азовлар» устида иш- ларга бора туриб ана

шундайлигича томо- бабинларга етказиб бериш масаласида яқ- қол сезилди. Шунинг учун ҳам мен сахнада романини умумий ат- мосферасини қилди- қилишга ҳаракат қил- дим. Асар устида иш- олиб борар эканман ҳамма вақт ана шу мақсадга назарда ту- тдим.

— Сиз Ироқнинг курд театри сахнаси юзунини йурадиган бу йилги асарлар ҳақида нима дейсиз?

— Шунинг айтиш ке-

ЯНГИ БИТИМ

Американинг Колумбус шаҳридаги (Огайо штати) муни- ципал хизматчиларини таъин қилишнинг забас- товчаси галаба бай- рами. Бу битимда хиз-

Американинг Колумбус шаҳридаги (Огайо штати) муни- ципал хизматчиларини таъин қилишнинг забас- товчаси галаба бай- рами. Бу битимда хиз-

«Ташсельмаш» завод- нинг 15-қавати пахта те- рши машиналарининг шпинделлари тайёрлана- дин. Шпинделлар шу цех- нинг ўзиде барабанларга ўрнатилди. Бу ишчилар катта маҳорат талаб эта- ди. Илгор ишчилардан Александр Токарев билан Владимир Золотух- ни шпинделларни бари- банларга ўрнатиб ишчи аъло даражада бажари- шди. Кунлик иш топши- ринини ҳамisha ошириб удадлашди.

СУРАТДА: А. Токарев билан В. Золотухин иш устида.

Х. Мирзакаримов фото- си.

«Тошкент оқшоми»да босилгандан кейин «ЁМОННИНГ БИР ҚИЛИГИ...»

Ана шу сарлавҳа остидаги мақо- ла 24 февралда «Оқшом»да босил- ган эди. Унда «Оқшом» кафеси ишдаги камчиликлар таъкид қи- линган эди. Редакция Куйибоев район эҳлоқкор трестини жаъов

олди. Унда хабар қилинишича, ма- қола шу йилнинг 25 февралда трест директори ҳузурда умумий оваркланиш корхоналар раҳбар- ларни иштирокчи ўтказилган на- батдан таъқир йилликда кўриб чиқилган. Уртқоқлик сунининг маж- лиси «Ўзбекистон» 5-ошхонага қараш- ли «Оқшом» кафеси омпоз-бри- гадаги Т. Исмонлов вазиасидан олинди. 5-ошхона мудири Д. Абду- ваҳобовга қатъий анговор эълон қилинди.

2 ТОШКЕНТ 91 ШАМТ, 1983 й.

ЖАРНИК ТУФАЙЛИ

Сўнги вақтларда Италиянинг Сардин- я оролида катта миқдордаги (бизни бир маълумотларга қараганда 70 миңга қариқ) бошанасиз ит- лар тешиб юрибди. Улар ортиқча туфайли

қўй отарлиқ ҳужум қилипти. Тоғли қиш- қил аҳолисини қиш- қилга олишди. Бу ноқиса уй халқонларини қўлда боқатган он- ларга маҳаллий ҳокимият томонидан қўй отарлиқ ҳужум қилипти. Тоғли қиш- қил аҳолисини қиш- қилга олишди. Бу ноқиса уй халқонларини қўлда боқатган он- ларга маҳаллий ҳокимият томонидан қўй отарлиқ ҳужум қилипти.

18 миллионга етади

Бугунги кунда Ма- лайзия аҳолисини 14 миллион 115 миң 763 кишидан иборат, дей- лди йилнинг фанлар департаментининг бу ерда эълон қилинган ахборотида. Хозирги 1990 суратлариде 1990 йилга борадида мамлакат аҳолисини 18 миллион кишига етади.

ИНҚИЛОБНИНГ ОТАШИН ЖАРЧИСИ

(Давом. Боши 1-бетда).

Шуниси диққатга сазоворки, Ҳамзанинг маърифатчилик фаолияти оммани билимга, энгиза қариши билан чекланмади. У ўз гоиларини амалга ошириш ниятида Қўқонда, сўнгра эса Марғилонда мактаблар очади. Ҳамза ўзбекистон тарихининг бундай тарихи билан чекланмади. У ўз гоиларини амалга ошириш ниятида Қўқонда, сўнгра эса Марғилонда мактаблар очади.

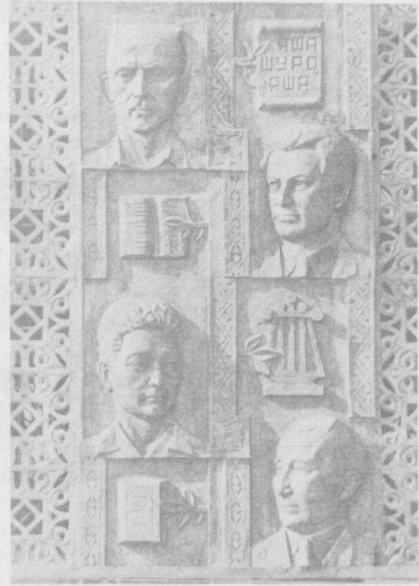
шаклланиш, гоий жиҳатдан тобланиш мактабидир. Ҳамза бошлаб берган ажойиб анъаналар унинг шогирдлари ва издошлари — Ойбек, Рафур Ғулом, Ҳамид Олимжон ва бошқа кўплаб ёзувчилар томонидан давом эттирилди. Ўзбек совет адабиётининг шаклланиши уларнинг номи билан чамбарчас боғлиқ. Биз замонавий адаблар учун Ҳамза халқ идеалларига хизмат қилиш ва унга чексиз садоқатнинг ёрқин намунасидир.

Адабиётимиз тараққиётида Ҳамза ижодининг аҳамияти беқиёсдир. Шунинг ҳам айтиш керакки, у ёзган ҳамма нарсалар ҳам чоп этилган эмас. Ҳамзахонлик кунларини ўтказиш бўйича комитетимизнинг йиғилишларидан бирида жуда муҳим фикр — Ҳамзанинг турли даврда ва хилма-хил ишларида ёзган мактабларини қўллаб, чоп этиш тавлиф этилди. Этан, бу мактаблар унинг ҳаёти ва ижодини ўрганишда бой манбадир. Ана шу мактабларни ўрганиш ва нашр этиш бўйича конкрет қарамлар қўйиш пайти келди.

Шунингдек, инқилобнинг оташин куйчи ҳаёти ва ижодига оид ҳужжатларни бир жойда тўплаш ҳам кун тартибда турибди. Шундай қилинганда, уларнинг синчиқлаб ўрганиш ва келгуси авлодлар учун авайлаб сақлаш иши янада яхшиланган бўлар эди.

Яна бир, менинг назаримда муҳим масала, Ҳамза ҳақидаги фикрларни тўплаб, аллоҳда китоб ҳолида нашр этишдир. Унда ўзбек совет адабиётининг асосини бағишланган китоблардан олинган парчалар, давлат ва жамоат арбобларининг, ёзувчиларнинг фикрлари жамланарди. Йўлдош Охунбоев, Файзулла Хўжаев, Усмон Юсупов, Шароф Рашидов, Расул Ғамзатов, Николай Тихонов, Константин Симонов ва бошқаларнинг Ҳамза ҳақидаги илмий, санъатий, қimmatли сўзларини яхши билими Бундай китобларнинг чоп этилиши кўпчилигимда қизиқтириши уйғотиши табиий.

Ҳамза ижодининг аҳамияти беқиёс. Биз жонажон ўзбек ерида Ҳамза сингаи буюк истеъдод соҳиби, ажойиб инсон туғилди вояга етганлигини ҳаққини суратда фахрланамиз.

ИЖОДИЙ ИЛҲОМ МАНБАИ

Ўзбек халқининг буюк фарзанди, ўзбек совет адабиётининг асосини Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий образи доимо Ўзбекистон расомлари диктёр марказидир. Ўзбек совет санъатининг кейинги чорак аср мобайнида график, ҳайкалтарошлик, ранг-тарсир ва амалий санъат соҳаларида яратилган ўзига хос антология билан танишганда бунга амин бўласиз.

Графикдаги ана шу антология Ўзбекистон халқ расоми Владимир Кайделов томонидан яратилган Ҳамза портрети билан очилди. «Фан» нашриёти чиқарган «Ҳамза альбомидан жой олган эстамп асарлари серияси ҳам тасвирчилик ва образлиги билан ажралиб туради. Ўзбекистон ССР халқ расоми, Ҳамза номи республика Давлат мукофоти лауреати Кутлуг Башаров ва расом Эркин Охунволар томонидан юксак маҳорат билан яратилган асарлар ҳам ана шу альбомдан ўрин олган.

«Инқилоб шоирлари Маяковский ва Ҳамза», «Ҳамза театри», «Ҳамза — «Хужумнинг ташкилотчиларидан бири» ва бошқа сюжетли асарлар линограммра орқали яратилган. Бу ва бошқа асарларда инқилоб куйчининг ҳаёти ва фаолияти манзаралари гавдалантирилган.

Амалий санъат ва ҳайкалтарошлик соҳасида ҳам Ҳамзага бағишланган кўпгина асарлар яратилди. Р. Немировский ва П. Ивановлар яратган монументал, Н. Феодоридиснинг Тошкентдаги «Ҳамза» ҳайкали, А. Бухорбоев томонидан яратилган ва Тошкент метрополитени «Ҳамза» станицияси вестибюлига қўйилган «Ҳамза—Шарқ Маяковский» асарлари шулар жумласидандир.

Республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Ф. Грищенко яратган «Ўзбекистон аёллари» номи ҳайкалтарошлик композициясида ҳам Ҳамза аёллар олдига ўз шеърларини ўқитган ҳолда гавдалантирилганини кўриш мумкин. Унда чачонини кўтариб шоирнинг ҳар бир сўзини ҳажжон билан тинглаётган озоликка ташна ўзбек аёлларининг ёрқин қиёфаси ўз аксини топган. П. П. Бенков номи санъат билим юрти битирувчиси Юсуф Усмонов ҳам Ҳамза образини «ислими» нақшли рельефли ўймакорлик санъатида акс эттирди.

А. Волков, Т. Оганево, В. Жмакин, М. Саидов, В. Фадеев, Қ. Носиров, В. Размахов, В. Уфимцев, Л. Абдуллаев, Н. Қўзибоев ва бошқа кўпгина танқил рассомлар ҳам инқилоб куйчисига бағишланган портретлар ва жанрли композициялар яратишди. Улар Ҳамза ҳаёти, унинг турли даврлари, унинг ижтимоий фаолияти билан боғлиқ воқеаларни тўлақонли гавдалантириши ва санъаткорона яратилганлиги билан ажралиб туради.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби М. Саидовнинг асари «Мактаб ўз ишлари давом эттиради» деб номланган бўлиб, унда автор Ҳамзанинг муаллимлик фаолиятини тасвирлаган. Республика халқ расоми Н.

Ҳамза ҳаёти ва ижодига оид портрет жанрида лирик шоир Ҳамза қиёфасини гавдалантиради. Бу асарларнинг аксарияти Ўзбекистон пойтахти музейларини беэаб турибди. Уларда инқилоб куйчиси Ҳамза ҳаёти ва фаолиятининг ранг-баранг манзаралари, инқилоб арафаси ва унда кейинги дастлабки йилларнинг ўзига хос катринаси тўла намоён бўлган.

О. АЛУХТИН.

СУРАТЛАРДА: Ҳамза сиёсий гавдалантирилган картиналар, ҳайкалтарошлик композициялари.

Автор фотоси.

С. САЛОЕВ: Эрхотин ишаймиз, турт-тар фарзандимиз бор. Агар эрхотин ишла-са, улардан даромад солиги ҳар икковидан ҳам 30 процента камайтирилиб олинди-ми? Ҳамза: СССР Олий Совети Президиумининг 1972 йил 25 декабрдаги Фармонида мувофиқ, ишчи ва хизматчилар қарамағ-ларда турт ва ундан кўпроқ киши бўлса, у ҳолда асосий иш жойида олинмаган даромад солиги миқ-дорини 30 процент камайтирилади. Қара-моғида турт ва ундан кўпроқ киши бўлган эр ҳам, хотин ҳам иш-лаётган бўлса, уларнинг таълашлари-га қараб бундай им-тиёз арга ёки хотинга берилмайди.

М. ҚУРБОНОВА: Мен унчи фарзандимни ҳомила етти ой бўлганда туғдим. Ишдан озоқ қилиш ҳомиладорлик варақ-сини бола туғилган-дан кейин олдим. Лекин туғилган олдин гисига 56 кун, кейин-гисига 16 кун ёзиб қўйилган.

Ҳомиладорлик варақасига қанча миқдорда ҳақ тўлавиши лозим?

Ҳамза: Меҳнат қону-ни асосларининг 71-моддасига асосан, иш-чи ва хизматчи аёл-ларга она ва боланинг соғлигини муҳофаза қилиш мақсадига бола туғилгандан олдин 56 календар кун ва туғилгандан кейин 56 календар кундан иборат махсус отпус-ка берилди.

Туғиш нормал бўл-маган ёки икки ва ун-дан кўпроқ бола ту-ғилган ҳолларда бола туғилгандан кейинги от-пуска 70 календар кунга узайтирилади. Агарда ҳомиладорлик отпус-каси белгилан-ган муддатдан амалда бўл-са, у ҳолда тегинчида кў-пимча ҳақ тўланади. Ҳомиладорлик отпус-каси белгиланган му-ддатдан амалда кам бўлиб чиқса, у ҳолда шу муносабат билан қилинганда ҳисоб-китоб туғилган кей-инги отпус-ка вақти учун берилмаган на-фақа ҳисобидан амал-га оширилади.

Юқоридаги мисол-да ҳам, ҳодим туғил-ган олдинги ҳомила-дорлик отпус-касини (туғиш нормал бўл-маганлиги сабабли) оли-ши билан боғлиқ бўл-ган нафақа пули ту-ғил-гандан кейинги 70 календар кун ҳисобига қиртилган. Демак маъмурият туғри иш ту-тган.

Б. ПУЛАТОВ: Мен 1982 йилда трактор заводда ишлардим, кейин эса бошқа ком-бинатга ўтиб меҳнат қилдим. У ҳам туғри келмасдан автобазага ишга ўтдим. Бу ерда ҳасталигим бир ой да-волатганим учун 50 процент иш ҳақи тў-лашди. Шу туғрими?

Ҳамза: Давлат со-циал сурхавонисига бўйича ишчи ва хиз-матчиларга нафақа тайинлашга ва давлат пенсиясига қўшимча ҳақ тўлашда ишчининг охириги иш жойидати узлуksиз иш ста-жисининг давомийлиги ҳи-соба олинди. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦПС. нинг 1979 йил 13 де-кабрдаги «Халқ хўш-а-лини янада мустақ-камлаш ва кўрар қўшимчилиги қисқар-тириш» ҳақидаги қар-ориди кўрсатилгани-дек, календар йил да-вомида ишдан та-қ-ридан ўз иштири бил-ан сабабсиз бўшган-да кишиларнинг уз-луksиз иш стажи сақ-ланмайди.

Сиз ҳам ишдан та-қ-ридан бўшганингиз сабабли узлуksиз иш ста-жисингиз сақлан-мади. Сизга иш ҳақининг ярмини тўлаб туғри қилинган.

А. ҲАСАНОВ, юрист.

Аммо ўрта Осиё чор Россиясининг чекка ўлкаси сифатида бошқарилган бўлганда, бу ерда социал-демократларнинг эркинлик ҳақидаги гоилари, де-минининг ҳаётбахш эиеси ҳам тобора кў-проқ етиб кела бошла-ди.

Уша даврнинг илгор кишилари, жумладан, машҳур ўзбек шоирла-ри Фурқат ва Муқимий рус халқи билан рус чоризми ўртаси-да тафовутни аниқла-ш ва ўзри баҳолашга эришдилар. Ҳамза ўзи-нинг бутун фаолияти билан ана шу гоиларни ўз ижодида ривож-ландирди. У социал адолатсизликдан қут-ти-лиш йўлини рус халқи билан биргаликда ку-рашда деб билди.

Инқилобнинг оташин жарчиси сифатида у ана шу курашда ишти-рок этди. Унинг гаил-ларини ўз асарларида улғулади. «Яша, Шў-ро!», «Берма эркинчи-к қўлдан!», «Биз ишчи-миз» ва бошқа шеър-лари жанговар чак-ридек янгради.

«Яша, Шўро, Яша Шўро! Сен яшайдирган замон. Ишчи ўғли. Шухратингдан Балқисин рўйи жаҳон!»

Бу оташин сатрлар Улуғ Октябрь гаила-сидан сал кейин ту-ғилган.

Ҳамза ўзбек совет театрининг ҳам асо-сисидир. Унинг 1918 йилда ёзилган «Бой ила хизматчи» дра-матик социализм ре-ализм адабиётининг ўл-мас намуналаридан би-ридир. Айтиш мумкин-ки, Ҳамзанинг ҳаёт йў-ли ўзбек халқи босиб ўтган йўлга ҳамоҳанг. Унинг бугунги кунини эса Улуғ Октябрь га-лабаси, халқлар дўст-лиги ва қардошлиги-нинг ленинча ўлмас гоиларисиз тасав-вур қилиб бўлмайди.

Ҳамза мактаби — бу, совет Ўзбекистони ёзув-чиларининг ижодий

Мен Ҳамза билан биринчи бор 1916 йилда Тошкентдаги китоб дўканидан би-рида учрашдим ва шу ердаёқ танишиб олдим. Ана шу бири-чи учрашувдаёқ мен Ҳамза катта шоир ва маорифнинг ҳақиқий жоюқари эканлигини аниқладим.

Сўхбатда Ҳамза театр учун асарлар ёзиш нияти борлигини айтди. Орадан кўп ўтмай матбуотда унинг «Заҳарли ҳаёт» пьеса-си эълон қилинди...

Бу асар биз, театр ишқибозларини жуда қизиқтириб қолди. Шу заҳарли ҳаётни саҳна-лаштиришга кириш-ди. Спектаклда мен бо-лининг иккунга эт-дим.

...1918 йилда Ҳамза Фарғонада ўзи ташкил этган театр билан бирга Тошкентга га-стро-лга келди. Бу са-фар биз саҳнада Ҳам-занинг янги пьесасини — «Бой ила хизматчи» драматик ре-ализм, ёрқин бадий образлари билан пьеса бизда катта таассурот қолдирди. Иккала театр коллективи ўр-тасида ижодий ҳа-корлик вужудга кел-ди. Биз бир-бирлар-мининг репетиция-ларинида иштирок этар, учрашувлар, сўхбатлар ўтказардик.

«Бой ила хизматчи» драматик биз ҳам ўз репертуар планини-да киритдик. 1918 йилнинг кузида уни таъёрлаб, Туркфрон-тинг Сиёсий бўлими

топширини билан агит-поезд составида Орен-бург фронтга йўл ол-дик. У ерда Қизил ас-карларга спектакли-мизни намойиш этдик. Ушандан буён «Бой ила хизматчи» саҳна-дан тушмайди...

Ҳамза шу билан бирга композитор ҳам эди. У кўпгина ира-ти, лобий қўшиқлар яра-ти. Унинг қўшиқлари ўзи раҳбар бўлган группа иккунчалари томонидан айтилар, оғиздан оғизга ўтиб, кўп ўтмай халқ ўр-тасида тарқалиб кетар-ди.

Ҳамза миллий ол-ға асбобларидан та-қ-ри пианино, скрип-ка, мандолинани яхши чаларди.

яроқсиз жинслар билан бирга ташланиб ю-борилмаслиги учун оли-млар майда мусковити махсус установкада аж-ратиб олиб, уни майда-лашши тақлиф этдилар. Хуллас, жуда яхши хом ашё ҳосил бўлди, ундан масалан, Ярославда резина — техника буюм-лари ясашда, шунинг-дек лак, бўёқ ишлаб чиқарувчи заводларда кенг қўллама қўлланил-моқда.

Чиқедиган яроқсиз жинсларни қайта иш-лаш технологиясини жорий этишга кетув-чи харажатлар қоланди. Москва области, Ленин-град ва Балтика бўй-и-даги чинни-фанс идчи

Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ЯШАНГИЗ ИШЧИ, ДЕҲҚОНЛАР

Битди золимлар, қолди ирода, Эркин яшагин сен ҳам дунёда, Ҳеч бўлмас энди қайи ва кулфат, Ҳеч синмас энди бошинга ҳода. Ишчилар уйғон, уйғон, уйғон! Сенга ўқишга етишди замон.

1917 йил.

Булмасин золимлар бизнинг замон ичра!

Бузамиз эски турмушини, хуррофини, бидъатини, Тузамиз янги турмушини замон ичра, Абдий сўнгра яшармиз жаҳон ичра.

Бизники дунё, ишчилар, ўқиб олесак, Кечирган кунларни ўйлаб, кула олесак, Сурамиз буткул зулматини, жаҳолатини, гафлатини, Тузамиз янги турмушини замон ичра, Абдий сўнгра яшармиз жаҳон ичра.

Биз ўқиб бу кун сиворасини, сиворасини, Абдий сўнгра яшармиз жаҳон ичра.

Биз агар ишим, деҳқон ҳам қизил аскар Биргалашсак, фирқамиз бўлиб раҳбар, Тўқамиз тутдек дунёдан шаҳаншоҳлик, сарватини, Тузамиз янги турмушини замон ичра, Абдий сўнгра яшармиз жаҳон ичра.

1919 йил.

ИШЧИЛАР УЙҒОН

Неча асрлар ўхладиги ётиб, Кумушдек танинг балчиқка ботиб, Бир парча куйган қора нон учуи, Ешлик чоғиндан ўз кучинг сотиб, Ишчилар уйғон, уйғон, уйғон! Сенга ишлашга етишди замон, Ташбағирларга хор эди бошинг, Асар этмайини юкни кўз ёшинг, Уларингда асло янги киймайин, Тўқимас эди топганда ошинг, Ишчилар уйғон, уйғон, уйғон! Сенга ўқишга етишди замон, Зулмлар сони қолган эди, Муллик занжирини боғлаган эди, Лекин табат, бу яқираган эди, Янги турмушини чоғлаган эди, Ишчилар уйғон, уйғон, уйғон! Сенга ишлашга етишди замон.

1914 йил.

«ОЛОВЛИ ЙЎЛЛАР»НИНГ ДАВОМИ

Яқиндагина Марказий телевидение орқали К. Яшин, Б. Привалов ва Ш. Аббо-совларнинг «Оловли йўллар» киноромани унчи қисми намойиш этилди.

Маълумки, ушбу фильм Боку шахрида бўлиб ўтган VIII Бу-тунитифоқ телеви-зион фильмлар фести-валининг Катта муко-фотига сазовор бўлган эди. Картина иттифо-қимиз томошбинла-рида ҳам катта қизи-қиш уйғотди. Шу боисдан улар кино-романининг унчи қисмининг катта эъти-бор билан кузатиб бордилар.

Ана шу кўп серия-ли фильмнинг ярати-лиши ҳақида сценарий автормандан бири ва постановкачи режис-сёр, СССР Халқ ар-тисти Шуҳрат Аббо-сов ҳикоя қилди:

— Кинороманинг «Инқилоб куйчиси» деб номланган унчи қисми Ҳамзанинг чет эл сафарига отланши билан ниҳояланган би-ринчи ва иккинчи қисмларнинг бевосита давоми сифатида яра-тилди. Унчи қисм сценарийсини ёзиш пайтида биз илгари маълум бўлган факт-ларга ҳам қайта-қайта мууроаат қилдик. Уни эҳрада бадий воси-талар билан янада ях-широқ гавдалантириш бўйича мунозаралар ҳам қилиб турардик.

КИТОБ

Ҳар кўнгилнинг орауси шу эрур обихаёт, Қадрини билган кишига, шубҳасиз, жондир китоб. Ҳар мурудинг бошиндур, ҳар муддаонинг гавҳари, Ҳар марзаларнинг шифоси, янги Луқмондир китоб... Кўзни нури, дил хузурни, дилларнинг дармонидур, Асар этмайини юкни кўз ёшинг, Уларингда асло янги киймайин, Тўқимас эди топганда ошинг, Ишчилар уйғон, уйғон, уйғон! Сенга ўқишга етишди замон, Зулмлар сони қолган эди, Муллик занжирини боғлаган эди, Лекин табат, бу яқираган эди, Янги турмушини чоғлаган эди, Ишчилар уйғон, уйғон, уйғон! Сенга ишлашга етишди замон.

1914 йил.

ИЛМ-ФАН — БШ ЙИЛЛИКА

Кутб доирасидаги Чупа посёлкасида жой-лашган «Карелслюда» қончили саралаш ком-бинати территорияси-да терриконлар (яроқ-сиз жинс буюмлари) йўқолиши билан ком-бинат рентабеллиги ан-ча кўтарилди. Энди муско-вит — слюда билан чи-қадиган ҳамма мине-раллар ва тоғ жинслари турли шаклардаги савоат коррозияларга юборилмоқда.

— Ер остидан ер юзига ниманики чиқар-сак, шунинг ҳаммасини нафли махсуслаб айл-антиришни ўрганиб ол-дик. Ленинград, Петро-заводск ва Свердловск-лик олимлар чиқисиз технологияни жорий

Терриконсиз конлар

этишга ердан берил-лар,— деб тушуниради «Карелслюда»нинг бош сараловчиси Л. Боро-дай.

СССР Фанлар акаде-мияси Карелия филиа-лининг геология инсти-тuti слюда билан қанча дала шпати, кварц, диа-баз қиқилишинг аниқ прогноزلарини комби-натга берди.

Бу эса комбинатнинг махсуслочи қаерларга сотиш мумкинлиги туғри-сида олдиндан қабури-шига, хом ашё истеъ-молчиларини толишига, энг муҳими эса кўшимча ускуна ясашга буюртма-лар бериб улғуришига ердан берди.

Минералларга қўшил-ган слюдангиз ўзи ҳам

Таниқли рус расоми О. А. Кипренский ту-ғилган кунининг 200 йиллигига бағишлаб Давлат Третьяков галере-сидида очилган кўргаз-ма москвалилар ва пойтахт меҳмонларида катта қизиқини уйғотди. Бу ерда таширф буюр-ган томошбинлар мўй-қалам устасининг СССР музейларида сақлана-ётган депрди барча асарлари билан тани-шишга муваффақ бўл-дилар.

СУРАТДА: Третьяков галереясида очилган кўргазма залидаги расо-м картиналари блди-да.

Н. Малишев фотоси ТАСС фотохроникаси.

Редактор Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

3 ТУШКЕНТ БЕГ.ОКШОМ

9 MART, 1983 й.

